

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanítóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felélős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Uj világ kezdetén. Vidéki lap vagyunk, nem akarunk azzal kérkedni, hogy a világeseményeket irányítsuk, vagy csak az országosakat is. Ezek állásáról a fővárosi lapok bő értesítéseket hoznak. Szeretjük azonban az eseményeket figyelemmel kísérni s belőlük következtetést vonni.

Nagy átalakulásnak vagyunk szemlélői. Ami mindnyájunk szívében mint nemzeti életünk eszményei szenderegtek, úgy látszik nem állnak messze a megvalósuláshoz. Állami életünk eme kritikus állapotában a főbb kérdésekben mindenki egyetért. Önálló hadsereg, gazdasági berendezkedés, demokratikus társadalmi átalakulás, a nemzetiségekkel a békés egyetértés közkincsünk immár. De még nem vagyunk teljes birtokában. Határainkon az ellenség áll: horvát és szerb. Veszélyeztetni a hosszú háború említett eredményeit. Fokozottabb mértékben, mint valaha, szükségünk van azért a belső nyugalomra. Vigyázzon azért mindenki s érezze át felelősségének tudatát minden cselekedetért s úgy szánja el magát cselekvésre. A könnyen hevülő szenvedély rossz tanácsadó. Utána a következmények sokszor helyrehozhatlanok. Legyünk résen, hogy magyar vér itthon hiába ne folyjon, hogy senkinek háborus gondjait ne tetézzük igazságtalan bánatszerzéssel. Az elmúlt két nap eseményei azzal a jogos reménnyel biztatnak, hogy Veszprém lakossága ezentul is megőrzi higadtságát.

Városi közgyűlés.

Városunk képviselőtestülete múlt szerdán közgyűlést tartott. Az érdeklődést tizenhat városalya képviselte a tisztviselőknél kívül. Ugyan miért jár olyan kevés képviselő a közgyűlésre? Mi az oka, hogy ennyire alább szállott az érdeklődés hiánya?

A polgármester őszinte részvétel emlékezett meg a képviselőtestület elhunyt két tagjáról: Köcsky Józsefről és Schreiner Jánosról. Jellemző vonásokkal elevenítette meg emlékezetben egyéniségüket. A közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg emléküket. — A polgármester bejelentette, hogy Péllér Pál apátkanonok hagyatékából 6000 kor. jutott a szegényháza, 200 kor. pedig kiosztásra a szegényeknek. Megemlékezett a szinpartoló egyesület 10 éves jubileumáról is, jelezvén a város hivatalos részvételét az ünneplésben s az üdvözlésben.

A tárgysorozatnak kevés pontja váltott ki érdemleges vitát. A városi képviselők és alkalmazottak fizetésrendezéséről a bizottságok a fizetéspótlék alapján ajánlották. Ez évenként 5000 K-t kíván, holott a fizetésrendezésnek másik módja, mely az összes tisztviselőket egy fizetési osztállyal előléptetné, évi 29 ezer koronát igényelne.

Radocza Vince meleg elismeréssel szólt a tisztviselők érdemeiről s ezzel szemben háborus nehéz helyzetükről. Azt ajánlotta, hogy a közgyűlés a 29 ezer koronát legalább a most folyó gazdasági évre szavazza meg a tisztviselőknek s alkalmazottaknak. Ezt a javaslatot Tisztartó Sándor is támogatta, megjelölvén fedezetül a szeszjövedelmet.

Dr. Óvári Ferenc nem fogadja el a javaslatot. Maga is méltányolja a tisztviselők érdemeit s mostoha sorsát. A városra se lehet panasz, mert a tisztviselők kérelmét mindig teljesítette. Kevés város érdemel hasonló dicséretet. A 29 ezer koronás fizetésrendezés 16% pótdóemeléssel járna. Maga a polgárság sem helyeselné az ilyen tehervállalást. A tanács és a bizottságok javaslatát fogadja el a fizetéspótlék rendszerével annál inkább is, mert a tisztviselők jutalmazása a szeszjövedelemből más címen ugyanis napirendre kerül. A közgyűlés két szavazat után ugyanezt a javaslatot emelte határozattá.

Dr. Horváth Béla főjegyző bemutatta a város 1919. évi költségvetését. Ismeretes volt, mert a képviselők előzetesen megkapták a számadásokat. A közgyűlés a költségvetést elfogadta. A villamosüzem s a vízmű hátralékainak kiegyenlítése, valamint új deficit elkerülése végett a villany óradíját 10 fillérről 12 fillérré, a vízdíjat pedig 25%-kal felemelték.

A közgyűlés hozzá járult a tanács javaslatához, mely dr. Sándorfi Kázmér ügyvédet a városi árvaszéknél előadói tisztséggel bízta meg.

A rendőrlégénység 7—800 négyzetgöf földet kap a várostól olyan feltételek mellett, mint a tisztviselők.

A város felszólítást intéz a hadirokkantakhoz, hogy házhelyekre s telekre szívesen jelentkezzenek. A házhelyeket a Tűzér-utca folytatásában jelölik ki.

A háztelekre beadott ajánlatot a közgyűlés nem fogadta el.

Jellem a sebben.

Nem, kérem szépen, a „sebben“ nem sajtóhiba a „zsebben“ helyett. Ambátor az is igaz, hogy a háború sok furcsaságot termelt; termelt tehát jellemeket a „zsebben“ is (lásd: háborus konjunkturák); sok jellem elsüllyedt vagy eltorzult, összegyűrődött a zsebben; viszont némely zseb — kinyilván vagy bezárulván, kiürülvén vagy megdagadván — jellemeket mutatott meg vagy takart el, fejlesztett ki vagy őlt meg.

A népek, nemzetek, államok és államvezetők (nem éppen: államfők) jellemét azonban a háború egyenesen elővakarta a csalóka bőr alól. És minél tovább tart a háború, annál nyilvánvalóbbra bujik elő ezeknek a jellemé. Példákat óhajtasz, nyájas olvasó? Emlékezzél csak a háború elejére, mikor a belgák bebizonyított embertelenségei a németekkel szemben irtózatot csalódást szültek e nép jellemét illetőleg. Fordítsd undorodó szemedet, olvasóm, a csehek elővakart igazi jellemére. Gondolj csak elmélázva Miklós cárra, aki minden oroszok cájra s a világ leghatalmasabb uralkodója vala, most pedig mint érzélgős vagy inkább tragimelancholikus naplóíró azt jegyzi be eseményként naplójába: „Mamával reggeliztem.“ Vagy pedig szemléld Wilson elnök megfordított Pálfordulását, aki ugyanis Pájból Sauliá lon...

Az egyes emberekre azonban, érve a tényleg harcáló katonákat, a háború, a harcolás maga, inkább jellematakaróként hat. A lövőárok-élet, a folytonos lövés, a gyakori repülőgépmadás, no meg a valóságos csata elfátyolozza a jellemet, beklyóba veri, elfájtja, megkövesíti a lelket. Az embernek nem való életmód, s a legtöbb kötelesség (az ellenség elpusztítása) gyakorlása érzéketlenítő szer-

a léleknek; a halál ottan tulságosan közel van és annyira megszokottá válik, hogy elfojtja a lélek szavát és taplókerget növeszt a szívre. Az a sokszor leirt s emlegetett jelenet, hogy pusztító lövés hatása alatt megrögzött istentelenek „megtérnek“, csupán vagy pillanatnyi nekihevíülés, futó ellágyulás, vagy (ha igazi és maradó) nagyon ritka kivétel. A veszedelem elmúltával, pláne a front végleges elhagyásával az ilyen „megtértek“ legtöbbször visszaesik. Messze a fronttól, vagyis messze a halálos veszedelmektől már a biztonság érzete kerekedik felül s ismét képessé teszi az embert jellemé leplezésére. Ahol nincs mitől félni, ott nincs kitől félni. A gránát- és bombamentes „hinterland“ már nem alkalmas hely a jellem megnyilatkoztatására. Viszont a kötöző- és segélyhely még nem alkalmas arra. Az odahozott sebesült lelke még kábult, még a tulerős hatások alatt van, még tehetetlen rabja a megkínzott érzékeinek. Jóformán még gondolkozni sem bír.

Csak egy hely van, amely az egyes emberek — s ezekről jogosan általánosítva: az egyes nemzetek igazi jellemét elő tudja vakarni mindenféle csalóka bőr és máz alól. S ez a hely: a tábortórház, ahová a kötözőhelyről viszik a sebesülteket; feltéve azonban, hogy nincs nagyon távol a fronttól. Itt jut tulajdonképpen először tudatára a katonának az ő sebesültségének, s ebben a tudatra jutó sebden mutatkozik meg a jellem, majdnem mindig csalhatatlanul.

Az ilyen frontmelletti tábortórház olyan, akárcsak egy borzalmas színház előző előadás után. Megdöbbenő „lemaszkirozás“ folyik ott, ahol vérrel mossák le a festéket a lelki arcáról, vérrel áztatják le a szakállt a jellem álláról.

Örmester ur Wokurka például nagyhangú szájhős vala ott a trénnél; kegyetlenül bánt aian-

tosaival; bikahangjával és öntelt viselkedésével pedig főlebbvalói szemébe is port tudott hinteni. Cseh létere komiszkodott a magyarokkal, osztrákokkal; még tiszteknek is tudott kellemetlenkedni, ha azok nem szlávok voltak. Egyszer aztán jött egy olasz repülő s (bizonyára akarata ellenére!) belelőtt egy pici gépfegyvergolyót örmester ur Wokurka becses lábába. Örmester ur Wokurka eldőlt s csekély sebéből kifolyó vére láttára elájult. Behozták a tábortórházunkba. Ó milyen kicsi lett örmester ur Wokurka! Már az uton magához tért, — mondták a szanitécek — s olyan jagátat, bőmbőlést és bőgést vitt véghez, hogy a mellette fekvő sebesültek a szekereken befogták a fülüket. És itt a kórházban ő, aki soha tábortórházban nem ment (hivatali elfoglaltságának ürügyével), ordított, hogy papot hozzanak neki azonnal, mert ő mindjárt meghal.

A százfélé hivatott tábortórház papja a kabátjánál fogva húzta-fogta le, hogy elmagyarázhassa neki az „esetét“, az ő esetét, és elsihassa neki retentó kínjait és borzasztó aggodalmait. A műtőasztaltól azonban mindennél jobban félt s örült, mikor az orvos, megtekintvén a sebet, legyintett a kezeléssel: „ráér!“ és tovább sietett. Mikor aztán mégis csak rákerült a sor a műtőre, olyan utálatos gyáván és kislelkűen viselkedett, hogy még a szintén cseh orvos is megvetően biggyesztette a száját s ugyancsak keményen bánt vele.

Ezek után bizonyosra veszem, hogy örmester ur Wokurka a hinterlandba kerülvén, ismét fölvette nagyhangú és nagyképu álarát s folyton azt bizonyítja meg mindenkinek részletes elbeszéléseiben, hogy ő mely nagy hős vala a tarteren!

De nini, kit hoznak itt a feldtrágnén? Csak nem a „Pubit“? Ó volna ez a viaszszárga arcu, véres, sáros, vizes emberforma? Bizony ő az.

Védjük meg a nemzetet!

HIVATALOS RÉSZ.

Változás az Egyházmegyei Hivatal vezetésében. Dr. Simon György apátkanonok az oldalkanonokságtól s az Egyházmegyei Hivatal igazgatói tisztétől saját kérelmére felmentetven, megyés püspök ur oldalkanonokjává dr. Hanauer A. István apátkanonokot nevezte ki.

Az Angolkisasszonyok és Irgalmas Nővérek helybeli intézeteiben fennálló polgári leányiskolák igazgatójává dr. Simon György apátkanonokot nevezetett ki.

Uj szentszéki ülnök. Horváth József badacsonytomaji plébános a veszpremi püspöki szentszék tb. ülnökévé nevezetett ki.

Uj lelkeszség. Balatonfüred Balatonarácscsal és a hozzá tartozó telepekkel és intézetekkel együtt a paloznaki plébániából kihasítatván, külön lelkeszséggé szerveztetett át, mely új lelkeszség vezetésével dr. Luttor Ferenc tb. pápai káplán, theol. tanár bizatott meg.

A szerepesetlen Oroszország sopsápa ne jussunk!

— A villamos szabályrendelet. Ismeretes, hogy a képviselőtestület a tanács javaslatára a villamosművek vezetésére igazgatóságot szervezett, melynek a városi főosztviselők, akik egyébként a városi tanácsot is alkotják, tagjai lettek. Fellebezés folytán a vármegyei közgyűlés a határozatot megsemmisítette, kifogásolván, hogy a bizottság felett ellenőrzést gyakorolni hivatott tanács tagjai egyúttal a villamos igazgatóságban is helyet foglalnak. Most meg a város felebbezett s a kérdést a miniszter döntése végérvényesen megoldotta. A miniszter is megsemmisítette az igazgatóságra vonatkozó rendelkezéseket, de már nem azért, mert a városi főosztviselők is tagjai, hanem azért, hogy olyan tagjai is vannak, akiket a képviselőtestület nem vonhat felelősségre. A miniszter azt tartja kívánatosnak, hogy a képviselőtestület igazgatóság

— Pubi, te vagy? Az Istenért, mi történt veled?

— Szomorúan mosolyog:

— Az ám. Haslóvesem van. Ugy-e nem szabad innom? Pedig jobban szenvedek a szomszúságtól, mint a lövéstől. No de —

Eihallgat, ajkát összeszorítja, kedves arcán vonaglás fut át.

Hát csakugyan ő is így járta, a „gyerekarcu” és gyermeklelkű hadnagy, aki „rohamista” létére csöndes, szerény, szinte félnék fiúcska volt, hamar elpiruló, csunya viccek nem szerető, aki bort nem ivott, nem kártyázott, harci erényekben nem tündökölt, hadi tudományokban inkább csak szorgalmát, mintsem képességeit becsülte. Pubi, aki csak egy nőnek írt levelet: az — édesanyjának. Pubi, aki nem igen szerette a katonai pályát (nem is kívánt soha az lenni, piáne aktiváltatni), és egyáltalán szívből utált minden vérontást. Ezek miatt persze aztán állandó céltáblája volt bajtársai élelődéseinek és csipkelődéseinek, és megesett, hogy valamely durvább célzásra könnybe lábadt a kék gyermekszeme.

Még aznap aztán hallottam, mi volt, milyen volt Pubi a piavei pokolban! Egy szintén sebesülten hozzánk hozott tisztársra mesélte el, szinte áradozva, aki azelőtt legcsipösebb heccelője volt. Tehát Pubi az offenzívában egyszerűen hősnék bizonyult, hősnék a szó legmagyarabb értelmében. A szinte képtelen parancsokat úgy teljesítette, mintha azok a legegyszerűbb dolgok lettek volna. Se habozás, se kételkedés, se ellenvetés, se félelem. Ment nyugodtan és lelkesen, és vitte, vezette, ragadta magával embereit, akik egészen hozzá hasonlítottak át. Lelekesítette, tüzelte őket egy ká-

helyett villamos bizottságot szervezzen, amelynek véleményező s ellenőrző joga legyen. A rendelkezések joga pedig a felelős tanács ügykörében maradjon. A főgyűlés előterjesztette a szabályrendelet módosítására vonatkozó javaslatot. A közgyűlés elfogadta s megalakította a villamos bizottságot is. Tagjai: Kelemen Imre, Koller Sándor, Molter János, Perényi Antal, Pósa Andre, Weisz M. Ignác a régi igazgatóságból. Uj tagok: Erdélyi Ignác, Fabb Károly, Radocza Vince, Róthauszer Zsigmond. Hivatalból bizottsági tagok: dr. Csete Antal v. főügyész, Schiller Samu főszámvevő és Bokrossy Jenő főmérnök.

Örizzétek meg nyugalmatokat!

Ldőszerű reform a városi üzemeknél.

A városfejlesztéssel kapcsolatban a városi főmérnök az üzemi alkalmazottak ellátását illetőleg üdvös reformot kíván életbe léptetni. Az üzemek jövedelméből részeitenni kívánja a munkásokat is. Az erre vonatkozó javaslatot a következőkben ismeretjük olvasóinkkal:

Az üzemi alkalmazottaknak a rendes illetményen kívül (a teljesített munka eredményes voltának arányában) kétféle módon adhat külön jutalmat a város.

Az első az elért tiszta jövedelemből való részesedés, a második a teljesített munka és az üzemyanyagokban elért megtakarítás arányában való részesedés.

Véleményem szerint eredményes csak mindkét jutalmazási módnak együtt való alkalmazása lehet.

A vízmű nem nyereszkesedésre alapított üzem a városnak, de a viszonyok javulásával s az alkalmazottak szorgalmával ambiciózus munkájával még is produkálhat valamelyes tiszta jövedelmet is, ami azért is szükséges, hogy a jövő bővítésekre és esetleges nagyobb javítási munkálatokra megfelelő tartalékok legyen összegyűjthető. Az ebből való részesedés szükséges azért, hogy minden alkalmazottnak együttes érdeke legyen az üzemenél elérhető legjobb eredmény, hogy mindenegyik kontrolálja a másik munkateljesítményét s több munkára serkentse, viszont azonban szükséges a különböző munkakörbe dolgozók külön javadalmazása is az ezen munkakörben elérhető megtakarításokból s a végzett munkát után előálló haszonból. Ezen utóbbi jutalmazás annál könnyebb, mert hiszen pld. a magánfelek részére történő szereléseknek ezt a jutalmat is már belekombinalhatjuk az egységárakba, vagyis megfizettetjük a közönséggel, amelyek azonban még így is sokkal

romkodás nélkül, a példájával legfőképp. — A rohamnál hárman-öten mindig előtte ugráltak, hogy testükkel fedezzék őt. Mikor pedig ezek közül kettő egyszerre elesett. Pubi észrevette a nemes családfintáságot és öklével tolta félre az ujjab kettőt maga előtt.

— Magadra vigyázz, hékás, teneked gyerekeid vannak!

És meg nem állt, ki se fujta magát, míg egy gépfegyvergolyó le nem ütötte lábáról. Nem akarta, hogy elvigyék, de csak vitték. A kötözőhelyre már eszméletlenül került s úgy is maradt, míg a tábori kórházba nem hozták. Itt tért magához s nagyon örült, hogy ráakadtam a tömegben.

— Jól van hát, — folytatta, — ha már nem szabad innom, de a szentáldozást nem engedem el. Az a piciny ostya már nem is jut a gyomromig. Kérlek, főur, láss el a haldoklók szentségeivel. Ne, ne kezdj álreményekkel kecsgetetni, én tudom, hogy a napnyugtát nem érem meg. Siessünk, még operáció előtt rendben akarok lenni.

Ugy is lett. És kis hija volt, hogy magam nem törtem ki zokogásban e gyönyörű magyar keresztény férfielek megismerésekor. Nem gyermeklelkű volt Pubinak!

Aztán nyugodtan adta végső rendelkezéseit nagyon nekikeseredett tisztiszolgájának s a végén rászólt:

— Ne vágj olyan fanciesali pófát, Gyuri. Inkább arra kérlek, hogyha majd édesanyám elé kerülül, okosan é óvatosan add tudtára...

Egy összeszeronsólt baka sóhajtott fel mellette: — Csak legalább egy cigarettát adna valaki, hogy nyugodtabban mehetnék a másvilágra!

(Vége köv.)

Kertész Kálmán.

olcsóbban jut bármilyen munkához, mintha más ipartűzőkkel csináltatja.

A villamosmünel már nagyobb szerepe van a tiszta haszonból való részesedésnek, mert ez már inkább üzletszerű vállalat s azt így is kell kezelni. Itt is mindkét jutalmazási mód alkalmazása a célszerű, mert míg a tisztajövedelem garapitása az üzemet vívő személyzet munkájától és igyekezetétől függ, addig a szerelőknek ebben igen csekély részük lehet, ezek számára tehát más jutalmazásról kell gondoskodni.

A tisztajövedelemből való részesedés megállapításánál véleményem szerint nem egyenként kell a percentualis jutalmat meghatározni, hanem a személyzet számára való tekintet nélkül. Ez szükséges azért, hogy a személyzet maga igyekezzék az alkalmazottak számának redukálására, mert ebben az esetben érdeke, hogy a mutatóhoz hasonló egy bizonyos százalékán minél kevesebben osztokodjanak, s önmaga fogja a nem szükséges és selejtes, nem az üzem érdekeit szolgáló alkalmazott társait eltávolítani. Hogy miképpen legyen felosztva ez az összeg, amely a tiszta jövedelemből az alkalmazottakat illetné, erre nézve az alábbiakat javaslom.

A vízmünel a tiszta jövedelem 10 %-ának 30 %-át kapná a főgépész, 50 %-át a gépész és gépapoló és 20 %-át a szerelők a felosztás tehát olyan arányban történne, amilyen arányban a tisztajövedelem produkálásában az alkalmazottak részt vehetnek.

A villamosmünel, mert több jövedelemre lehet kiállítás, nem 10 hanem csak 6 % részesedést hozok javaslatba; ennek 25 %-át illetné a főgépészt, 50 % a gépészt és gépapolókat, 25 % a főszereleket és szereleket.

A vízmünel a különleges részesedések a következők lennének: az 1917. évi átlag figyelembe vételével megállapítandó szén- és olajfogyasztásnál előálló megtakarítás 20 %-a illetné a gépészeket; a vízfogyasztás korlátozásáért (akár a csővezeték hibák kiküszöbölése, akár a vízpazarlók kinyomozása által) napi 100 köbm.-kint havi 50 K illetné a főgépészt és szereleket. Magánberendezések készítésénél, minden felszerelt új csap után két korona, minden mosdó, kut, vagy klozett után 3 korona, minden fürdőkád és kályha után 5 korona, minden javítási munka után a kimutatható tiszta haszon 5 %-a illetné a szereleket.

A villamosmünel a tüzelő és kenő anyagokban elért megtakarítás értékének 20 %-a illetné a főgépészt és gépészeket, a hálózati veszteség csökkentéséből álló megtakarítás 20 %-a a szereleket. A magánberendezések készítésénél minden felszerelt lámpahelyenkint 2 korona, minden csatlakozó vezeték készítéséért 2 korona, a javítási munkáknál pedig a kimutatható tiszta haszon 5 %-a illetné a szereleket.

Végig olvasva a sokféle részesedést, talán soknak is tűnik fel, de jeleznem kell azt, hogy legnagyobb része olyan megtakarításokat eredményezhet, amelyek még egyszerűbbé teszik az alkalmazottak megélhetését, másrészt még nagyobb mértékben hasznot hajtának a városnak. Tulajdonképpen abból adnánk jutalmakat ami ma még nincs is, amit maguknak az alkalmazottaknak kell a saját szorgalmukkal, munkásságukkal lekiismeretességükkel, munka, több termelés révén előteremteni.

Isten áldd meg a magyart!

A szeszfűző jövedelme. A városi központi szeszfűző első éve 66.289 K 31 f. tiszta haszonnal zárult. Azt hisszük, hogy ebből már a kezelő 22 % jutatkát leszámították. Ebből a tiszta jövedelemből a városi közgyűlés 25 % jutalmat szavazott meg a városi tisztviselőknek és pedig 15 %-ot azoknak, akik az üzem dolgában közvetlenül tevékenykedtek s 10 %-ot azoknak, akik ennek javára külön munkálkodtak. A kiosztás csak a határozat jóváhagyásakor történik meg. A fennmaradt összeget a közp. szeszfűző folyószámla tartozásának csökkentésére fordítják.

A katonák oltalmat ígérték!

Mindenki, akinek lelke, szive van, félti és védi hazáját s a maga édes családi fészket. Ma még sok vitéz katonánk van kívül a boldog családi élet meleg körén. Sokan vannak, ha itthon vannak is, idegenben. Vajjon nem zokogna a szívük, nem sajogna a lelkük, ha hallanák, hogy lelketlen csoportok, tömegek üszköt vetnek falusi házukra, feltörik véres izzadással szerzett téli kenyérük kamaráját s megrabolják — talán fájdalmas megbántásuk után — az árva kis családot? Ugy-e, katonák, sirna a szívetek, jajgatna a lelketek s megtorlást líhegve öködbe szorulna a kezetek?

A veszprémi katonaság az Isten szabad ege alatt megfogadta, hogy a város polgárságát vagyonaiban, biztonságában megoltalmazza. Bizhatunk, hogy a magyar ember fogadalma szent és megszeghetlen marad. Mert magyar honvéd nem követhet el betörő ellenséghez sem illő pusztításokat. Aki félti az övét, a maga kicsi családi fészket s vagyontörvényét, az tiszteltben tartja a másét is. Bízunk a mi katonáink oltalmában!

Veszprém a nagy átalakulás napjaiban!

A nagy politikai átalakulás, mely számos vágyak beteljesedését hozta elő az új idők méhéből, a háborús válságok óriási nehézségei közepette is dalos szóra fakasztotta a nemzetet. „Isten áldd meg a magyart!” hangzik országserzte ifju és agg, polgár és katoná, férfi és nő ajakáról. Magyarok Istenre áldj meg bennünket új és szép sorsunkban, új életünkben, új időnkben. Nyujsd felénk védő karodat, akik benned bizva édes reménységgel várjuk a nehéz, még bajjal és sok-sok lélekerővel áhító korszakos napok után a hamisítatlan demokráciának, a teljes függetlenséggel újra született Magyarországnak boldog adventjét.

Ide, hozzánk is elért az új idők szelleme. Oh, itt e régi, a kurucösök szent hagyományaiban erősödött hazafias színmagyar városban nem kellett sokat csiholni. Tele van itt a lélek a magyarság lobogó szeretetével, a magyar nemzeti jogok önrészes követelésének tüzes méhű kovájával. Csak a régi vágyakból újjászületett korszak acélútése kellett, hogy szikra pattanjon s nyomában a szívek lángja fellobogjon.

Ez a lelki tűzjáték itt minálunk csütörtök este kezdődött. Még nem szívárványos színpompájával, de mégis azzal a beszédes, messze látszó tartalommal, amely kilobog a figyelmeltető őrüzekből: élünk, vigyazunk, cselekedünk!

Ellenőrizhetlen hírek izgatták a képzelődést. Annyi bizonyosnak tetszett, hogy a Magyar Nemzeti Tanács hatalma és szelleme tartja a kormányt. Híre jött Károlyi Mihály gróf minisztereink kinevezésének is. Mindezek az események lélekhez ütődtek, hazafias lelkesedést szültek. Ifjuság s katonaság gyűlt össze a Szabadságtéren s eskü mellett hűséget fogadtak a Nemzeti Tanácsnak, hűséget a Szabadságtéren a magyar szabadsághoz!

Tisztek, katonák nemzeti kokárdával s virággal cserélték föl a sapkározást, majd nemzeti zászló alá tömörülve a Hymnus fenséges szárnyalása alatt, kiadott jelszóra dr. Rainprecht Antal volt főispán lakása elé vonultak.

Az üdvözlésre a volt főispán buzdító szavakkal válaszolt. Gyönyörű képét rajzolta a független magyarság szíves jövőjének, amelyért harcoltak, véreztek, meghaltak a hősök. Megvallotta politikai hitét, mely a közelmúltban arra készítette, hogy új kormány alakulásakor főispáni székét önként elhagyja. A hallgatókat az eszmék mellett kitértetésre, magatartásban higgadtságra, megértésre, a személy- és vagyonbiztonság tiszteltetésére buzdította. A jobbra katonákból tömörült lelkes tömeg erre visszafordult, a Szabadi-úton dalolva végig haladt s békésen eloszlott.

Ugyanaz a hangulat, mely csütörtökön élt a lelkekben, nyilvánult meg pénteken is városunk lakosságán. Délután két órák körül gyülekeztek a helybeli honvéd bakák, tisztek és a többi katonák a tisztikar vezetése alatt.

Eljötték a polgárok is, persze a fiatalság sem hiányozhatott. Népgyűlést tartottak Rainprecht Antal dr. elnöke alatt. Ő megnyitójában örömteli napnak jelezte a ma, mely meghozza teljes állami életünket. Birálatot mondván a múlt politikai rendszeren, arra kérte a megjelenteket, hogy legyenek méltók a nap eseményeihez. Ugyanebben a szelvényben szólalt fel Óvári Ferenc dr. orsz. képviselő. A tisztikar nevében Beóthy Dezső százados beszélt a katonaságnak és népnek. Lélekbe markolóan, meggyőzőleg hívta fegyelmre a bajtársakat. A tetszés, mely szavait kísérte, mutatta, hogy megértésre találtak. A katonaság egy szívvel-lélekkel ígérte, hogy a honvéd név dicsőségéhez hű marad. Utána Hajagos Imre a veszprémi polgárság, Neumayer Imre az országos szociáldemokrata párt, Bertalan László a díjnokok és irodatisztek egyesülete nevében üdvözölte a megjelenteket s nyomatékosan kööltött lelkükre, hogy minden rendezárástól tartózkodjanak. Komjáthy László polgármester a város nevében mondott üdvözlést s bejelentette, hogy a város szintén csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz, majd felolvasta a miniszterelnökhöz intézett táviratot: „Nemzeti Tanács Budapest! Veszprém város tanácsa örömmel s hazafias lelkesedéssel jelenti be Veszprém város közönségének a Nemzeti Tanácshoz való csatlakozását és a mai napon kézbesített távirati rendeletet hazafias örömmel és készséggel végrehajtotta és a helyi Nemzeti Tanácsot megalakította. Tegnap este katonái és polgári közönség lelkesen tüntetett a Nemzeti Tanács mellett. Rendezés nem fordult elő. Dr. Komjáthy László, polgármester.

Török Gyula dr. rendőrkapitány a rendőrség csatlakozását jelentette a Nemzeti Tanácshoz s kérte a gyűlés tagjait, hogy a felvonulást rendezésben tartásuk meg. Rainprecht Antal dr. zárószavai után a katonaság és polgárság zászlók alatt, hazafias dalok éneklése közben végigment a zászlókkal díszített főutcán, Hosszu-utcán, a váron, majd a városháza előtt rendezésben szétoszlott. Rendezés sem fordult elő. A városon az est és éj folyamán béke és csend honolt.

A Nemzeti Tanács veszprémi szervezete.

A Nemzeti Tanács táviratban tudatta a törvényhatóságok vezetőivel, hogy a kormányhatalmat átvette. Ez a távirat nálunk csak péntek délelőtt juthatott az illetékes hivatalok kezébe. Dr. Bibó Károly alispán, dr. Komjáthy László polgármester, dr. Rainprecht Antal s dr. Óvári Ferenc a katonaság s polgárság jelenlétében megalakították a Veszprémi Nemzeti Tanácsot. Elnökké dr. Rainprecht Antalt választották. A megalakult Nemzeti Tanács határozta el a délutáni népgyűlést, amelynek lefolyásáról más helyen számolunk be.

A veszprémi Nemzeti Tanács szombat délelőtt ülést tartott dr. Rainprecht Antal elnöklésével. — A katonaságot Silbersdorf alezredes és dr. Sándorfi Kázmér nf. hadnagyképviselték. A gyűlésen dr. Komjáthy László kész tervezetet adott elő a leg sürögősebb teendőkről. A tanács a javaslatokat elfogadta, a maga javaslatával megfogadta s a vagyoni vonatközös határozatokat a hétfői közgyűlés elé terjeszti. A megállapodások ezek:

A város minden lehető elkövet a katonaság jobb ellátására. Készletéből máris rendelkezésre bocsájtot szükséges mennyiséget. Maga a nemzeti tanács felhívást intéz a vármegyei birtokosokhoz, hogy a katonai élelmezés feljavítására állati terményeket, gabonát s bort ajánljanak föl.

A város szombat délután megkezdte az ellátatlanok gabonailletményének kiosztását. Örlési engedélyt azonban csak 1/4 évre adnak.

A polgármester ismételtén sürgőnyileg intézkedett, hogy a szomszédbeli községek gabona- és árpafeleslegei a H. T. Veszprémnek utalja át. A veszprémi Nemzeti Tanács pedig kimondta, hogy a városban raktározott s máshová utalt gabonát s árpát kivinni nem engedi. A végrehajtással dr. Török Gyula rendőrkapitányt bízta meg. Értesíti erről a H. T. bizományosát s kirendeltségét is.

A tűzifa biztosítása céljából a város folytatja az erdőkitermelést s waggonokat kér a központtól kiutalt fa elszállítására is. A város a szegény nép olcsó tüzelőjéről gondoskodik.

A város lisztellátása november 15-ig biztosítva van. A cukor felelését is kiosztják tartalékból, mert a kiutalt havi illetményt a város még maig sem kapta meg.

Az Országos Nemzeti Tanács elrendelte a polgárőrség megalakítását. A veszprémi Nemzeti Tanács ezt a rendeletet tegnap délelőtt fogadtatott. A tanács ülésén jelen voltak fogadalma tétel, már beléptek a veszprémi polgárőrségbe. Délután falihirdetményt jelent meg, mely a polgárőrséget lelkes szózáttal hívja, hogy a város közrendjének, élet- és vagyonbiztonságának védelmére lépjen be a polgárőrségbe. Bizonyosra vesztük, hogy rang, felekezet s foglalkozás különbsége nélkül minden épkezláb ember sorakozik városunk védelmének biztosítására. Jelentkezni lehet a városház nagyertermében.

H I R E K.

— **A veszprémi Oltáregylet** havi szent óráját ma vasárnap f. hó 3-án d. u. fél öt órák tartja az angoliskaszonyok intézetének templomában. A vezetősek ezen az uton is kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számmal vegyenek részt az ájtatosságban.

— **Távozó irodaigazgató.** A megyéspüspök Simon György dr. oldaikononokot és egyházmegyei irodaigazgatót saját kérésére állásától felmentette. A főpásztor meleg hangu leirabban velt búcsút tőle. Simon György majdnem három évtizeden át különböző munkakörben teljesített szolgálatot az egyházmegyei hivatalban. Finom modora, nemes szíve sok jó barátot, tisztelt szerzett neki az egyházmegyei papság s mindazok körében, akikkel érintkezése volt. Hivataltársaihoz mindig megértő kollegiális érzéssel viseltetett; az a jóakarattal pedig, mellyel mindenkinek ügyét feikarolta, sőt magáéva tette magyarázata, miért fordultak hozzá annyian bizalommal. Midőn most sok éven át odaadással vitt munkásságától megvált, kívánjuk, vigye magával a megnyugtató tudatot, hogy sok tisztelője őrzi működésének emlékeit.

— **Köszönetnyilvánítás.** A győri 19. gyalogezred dr. Rott Nándor megyéspüspöknek és a veszprémi székeskáptalannak szíves szeretetadományaikért ezuton is kifejezi hálás köszönetét.

— **A Dalegyesület a hősöknek.** A Veszprémi Dalegyesület a még uralkodó járvány miatt a megszokott ünnepélyes keretben nem róhatta le mélyes és hálás kegyeletét a mi temetőinkben nyugvó hősök emléke iránt. Mégis jélet adta nem mult dicsőítésének s a kegyelet napján vezetőségének képviselőivel koszorút helyezett el a porladó vitézek virágos sírjára. Fohászuk benső, égi szárnyaló volt a csendes suttogó lélek imádkozó ajakáról s bizakodó hittel rebegette a nemzet reményét: Az nem lehet, hogy annyit szív hiába ont a vért. S még bensőbb, forróbb volt a könnyörgés, átérve a nemzet szíve-vágyát is: ne jöjjenek reánk hazafias szíveket szaggató fájdalmas keservek...

— **Káptalani jószágfelügyelő.** A székesegyházi káptalan ma tartott ülésében **Mihályfi József** kelti számtartót a káptalani javak jószágfelügyelőjévé kinevezte.

— **Hósi halálát halt táborig lelkészek.** Fontos János nagyváradi lat. szert. áldozópap okt. 6-án **Urbán József** székesegyházi áldozópap, okt. 17-én **Orliczky János** bencés tanár, táborig lelkészek hósi halálát haltak.

— **A füredi plébánia.** Lélekemelő tényt regisztráltak itt. A balatonfüredi kath. hívek régóta hiányt éreztek egy templomnak. Évekkel ezelőtt mozgalmat indítottak kívánságuk elérésére. Hozzáértéssel, lelkesedéssel, elismerésre méltó buzgókodással megteremtették a plébánia anyagi előfeltételeit, megépítették a szükségképpeni, amelyre inkább szép, csinos templom elnevezés illik. Ezek után a megyéspüspök jogilag megalakította a füredi plébániát, melynek első plébánosa **Luttor Ferenc** dr. a mult pénteken mondotta az első plébánia-misét. Százötven esztendő lepergése után a kath. hívek újra eleget tehetnek könnyűséggel lelki szükségleteiknek. A fürediek viselkedése, törekvése példaképpül szolgál mindnyájuknak. Ha az intelligencia és a széles népréteg egymást megértve dolgozik, a semmiből is nagyot tud alkotni. Elismerésünk a füredieknek!

— **A közegészségügyi bizottság** a mult csütörtökön tartott ülésében **Rosenberg Jenő** tiszti orvos bejelent, hogy a járvány csökkenőben van, úgy hogy rövid idő alatt megszűnhet lehet tekinteni. Továbbra is minden óvintézkedést fentartanak, amely eddig érvényben volt. Az iskolák megnyitását még nem harázták el; ma délelőtt fognak ebben a kérdésben dönteni.

— **Villany.** A Nemzeti Tanács határozatából reggel hat óráig lesz villamos áram. Hogy hosszabb időn át lehessen teljes áramszolgáltatás, a főmérnök személyesen utazik Füzitőre petroliumkiutalás és szállítás végett.

— **Nagy László honv. alezredes távozása.** Nagy László alezredes állomásparancsnok, a 31-esek pótzászlóaljának parancsnoka saját kérelmére megvált állásától és tudomásunk szerint más fontos hatáskört fog betölteni. Távozását Veszprém társadalmi fájdalommal veszi hírül, különösen sajnálják távozását a polgári hatóságok, egyesületek, intézetek stb., amelyeknek mindenkor és mindenben készségesen, a legnagyobb előzékenységgel sietett támogatására úgy szóval, mint tettel. Működése, páratlan munkaejeje, lankadatlan szorgalma, képzettsége és nagy gyakorlati tudása nehéz és felelősségteljes állásában mindenkit igaz elismerő tiszteletre készítette. Mintaképe volt a komoly időket megérteni tudó, önzetlen nemzeti munkásnak úgy polgár, mint katona előtt egyaránt. Csendben dolgozott, nem tűtötte dobra tevékenységét. Munkájának jutalmát igazán a kisemberek szeretetében, ezer és ezer hálaájtában keresheti. Sok és nemes szociális, kulturális eszme — ezek megvalósítása fűződik nevéhez. Ezek közül felemlítjük a 31-es övezgy- és árvaalapot, amely agilitása, lelkes, buzgó vezetése mellett a honvédség egyik legnagyobb háborús anyagi sikerét mutatja. Az ő eszméje volt, ő dolgozta ki nagy vonásokban az ezred hadibiztosítási intézményét, amely virágzik, s hivatva van annyi szomorúságot és fájdalmat enyhíteni, annyi könny letörleszere.

Mint a háborús idők csendes szemléltői különös figyelemmel kísérték a katonaság működését, fejlődését. Érdeklődésüket megmagyarázza azon körülmény, hogy az általános figyelem ezen időben természetszerűleg a katonai intézkedések és tevékenységek felé irányult, legyen az a harc-téren vagy a házon, amely utóbbi előkészítő iskolája, fundamentuma és csatlakozókönyvű kiegészítő munkálkodásának. Amint láttuk az újhoni 31-es munkát, a kiképzés intenzívitását, a tisztok és leendő tisztok nevelését, vezetését, ugyanakkor megértettük, előre reméltük azon sikereket, dicsőséges haditetteket, amelyeket a háború végtelenjében a 31-esek kiváltak, elérték.

Kiváló érdemei vannak ezen a téren Nagy alezredesnek. Majdnem négytíz parancsnoksági ideje alatt az itt szellemet tartó magasrangú előjárók minden alkalommal legteljesebb elismerésnek adtak kifejezést a látottak és hallottak felett. Emlékeznünk, amikor még a háború első szakában Nagy alezredes egy menetzászlóalját buszcsatolt. Akkor hallottuk először ezen megszólítást: „31-esek!” Ez a megszólítás, amely kifejezett mindent: magyart, honvédet, derék hazafit, vitéz harcost, — átment a 31-esek öntudatos életébe, minden cselekedetébe. Megszólított a 31-es

szellem! Ez a szellem fejlődött, nőtt és teremtett kostonjévicai és piavéi diadalokat.

Ez a szellem köztudomássá vált mindenütt. Idegen ezredek bámulattal említik ezen különösen önéreztés, nem elbizakodott, de bizó, büszke, szeretetet hirdető szellemet. Leglelkesebb apostola azon szellemnek Nagy alezredes volt. Hisszük és reméljük, hogy távozása dacára is megmarad lelkében az a meleg szeretet kedves 31-esek, ezen a téren Veszprém város polgársága iránt is. Köszönjük távozása alkalmából igaz, meleg magyar testvéri szeretettel, — köszönjük lelkes támogatását ügyes-bajos dolgaink körül, — kívánjuk, hogy munkás életét nagy és nemes célok szolgálatában a Mindenható jutalmazó áldása sokáig kísérje.

— **Adományok.** A Veszprémi Dalegyesület koszorújára, melyet Mindenszentek napján a hősök sírjára helyeztek, adakoztak: Dr. Rédey Gyula 50 K, Adam Iván, dr. Molnár Dénes, Perényi Antal, Kránjcz Kálmán, dr. Simon György, Rosos István, dr. Hanauer István, Kaulzi Dezső kanonokok, dr. Antal Arthur, Müller Oszkár 20—20 K, Böhm Jenő 10 K, Kántor Soma, Rosenberg Zoltán, dr. Spitzer Mór, Hirschfeld Béla, Weisz Lipót, Gyurkovits József, Steiner Viktor, Rothauser Lipót, Steiner Mór, Kentner Rezső, Scheiber Soma, Ludasi Béla, Rauschnitz Ignác, Löwy Béláné, Reininger Dezső, Kulcsár Károly, dr. Puskás István 5—5 K, Wertheimer N. 4 K, Popper Samu, Szántó László, Bakos János 3—3 K, Vég Izidor és Penitsek Vilmos 2—2 K. A szíves adományokért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki a Dalegyesület elnöksége. A koszorú költségein kívül fenmaradt összeg az adakozók óhajára szerint a veszprémi 31. honvéd gyalogezred és a 7-es táborig honvéd tüzérezred elestől hőseinek özevgy- és árva-alapjára jutott.

— **Alkoholtiltalom.** Az Orsz. Nemzeti Tanács országosra megtiltotta, hogy kormákbán s vendéglőkben szeszestalt szolgáljanak ki.

— **Hus.** A sertésus kimérésé egyelőre meg-szűnik. Birkahus lesz helyette 12 és 12 K 50 figkgint a hus minősége szerint. A város 38 marhaja érintetlen marad tartaléknak.

— **Egyhuzamos hivatal.** Pápa város is rendszerezte az egyhuzamos hivatalos időt. A fogalmazó személyzet hivatalos órája 9-től 2 óráig, illetve vasár- és ünnepnap 9-től 11-ig. A kezelő és segédszemélyzet hivatalos ideje köznapokon 8-tól 2-ig, más napokon 8-tól 11-ig tart.

— **Tanonciskolai óradíjak felemelése.** A városi iparparancsnokai tanítók arra kérték a várost, hogy óradíjukat, mely eddig heti óránként egész évre 100 korona volt, 200 koronára emelje föl. A tanács a kérelmet pártolva, mégis azzal a kikötéssel terjesztette a közgyűlés elé, hogy a felemelt óradíjakat csak akkor utalják ki, ha a miniszter az iparisoklói költségvetést elfogadja. A közoktatásügyi minisztérium azonban az ilyen fizetésemelés dolgában szűkkeblű s fedezetet államsegélyben nem nyújt. Ha tehát a város a tanács javaslata értelmében határoz, a mi iparisoklói tanítónk sohse láttak volna fizetésemelést. Amde dr. Óvári Ferencet a javaslat így nem elégtette ki. Abban az esetben is kiutaltatni kéri a fizetés-többletet, ha a miniszter nem ad erre államsegélyt. A terhet fedezze a város. Ha rendezzi a többi tisztviselő fizetését, méltányos, hogy a saját iskolájának működő tanítók kívánságát is minden kikötés nélkül teljesítse. Az iparoktatás fontossága éppen a közel jövőben helyeződik a békés gazdasági tényezők közé. Megérdemli tehát, hogy munkásainak kedvét ne csak obligált dicsérrel, hanem anyagi elismeréssel buzdítsák. A közgyűlés dr. Óvári Ferenc javaslatát elfogadta s az iparisoklói tanítóknak a 200 K-s óradíjat igazán szíves jóindulattal megszavazta. Itt említtük meg, hogy a város a kereskedő tanonciskola évi 600 korona segélyét 1200 koronára felemelte.

— **Sertés-hizlalás.** A polgármester figyelemzti mindazokat, akik sertés-hizlalási engedélyt kaptak, hogy ezzel a sertés levágására még jogot nem nyertek. Akik sertéseiket le akarják öletni, kötelesek erre a polgármesteri hivatalból. Kellő időben felhasználási engedélyt kérni. Akiknek háztartásában a személyek számának változása vagy egyéb körülmények miatt egy vagy több sertés feleslegessé válik, kötelesek ezt a hatóságnak közfogyaszásra felajánlani.

— **Hirdetmény.** A polgármester hirdeti, aki zár alá vett burgyonakészletét jogellenesen felhasználja, elidegenül vagy azt bármily módon rendelkezéséről elvonja, az hat hónapig terjedhető elzáráson és 200 K pénzbüntetésen felül a vármegye

alispánja által még az elvont érték háromszorosáig terjedhető kárösszeggel is sújtható.

A veszpréme gyházmegyei papság 1918. évi névtára

most hagyta el az Egyházmegyei Könyvnyomdát a szokásos izléses kiállításban s a rendes tartalommal: főpásztorok névsora, káptalan, egyházi méltóságok, központi bizottságok és hivatalok, plébániák, esperesi kerületek szerint, plébániákon kívül álló papok névsora, szeminárium, szerzetesek, statisztika, kegyurak s a beütsoros névjegyzékek. Az egyházmegye, melyet szent István 1009-ben alapított, jelenlegi püspöke dr. Rott Nándor személyében 88-ik főpásztorát tiszteli. A főpásztorok közül hátrman viselték a bibort, három emelkedett az esztergomi és három a kalocsai érseki székhé. Érdekes, hogy a veszprémi püspökök közül hat főpásztor Egerbe, öt Nyitra, négy Győrbe, kettő Erdélybe, kettő Nagyváradra, egy pedig Zágrábra helyeztetett át a történelem folyamán.

Van a székesegyházi káptalannak 12 valóságos és 6 címzetes tagja. Az egyházmegye területén 9 realis apátság, 7 valóságos apát, 19 címzetes apátság, 5 valóságos prépostság, 4 valóságos és 12 címzetes prépost van. 5 főesperességben és 29 esperesi kerületben összesen 232 önálló lelkeség van; és pedig 229 plébánia, 1 curatia és 2 helyi káplánosság. A legújabb plébánia ebben az évben alapított Násadladányban mint azt a „Mutationes”-ből látjuk. Az esperesi kerületekben átlag 7—8 plébánia van. — A zirczi, sümegi és marczali kerületek 10 plébániával bírnak; ellenben a füredi kerületnek csak öt plébániája van. A filiálé száma a pusztafát is beleszámítva 1895.

Az egyházmegye területén 815.000 lélek él; ezeknek 77.1%-a róm. kath. 628.850; 13.8%-a református; 3.4%-a izraelita és 5.7%-a más vallásu. Az egyházmegye híveinek tulnyomó része magyar; a tiszta magyar plébániák számára 190 (azaz 81.9%) tiszta német plébánia 2 van (Márkó és Városlód) a 40 vegyes nyelvű plébánia közül 26-ban magyarok vannak többségben.

A plébániákon 161 plébános, 40 adminisztrator, 28 szerzetes lelkész, 66 káplán és 11 hitoktató működik. 26 kápláni állomás van üresedésben, 17 egyházmegyei áldozópap mint tartalékos táborig lelkész, 3 pedig mint tényleges táborig lelkész a harcúren teljesít szolgálatot. Az egyházmegyének 356 áldozópapja van s ezek közül 295 foglalkozik lelképásztorokdással. Így egy lelkészre átlag 2132 lélek s egy plébániára 2710 lélek esik. De ha az összes kápláni állomások be volnának töltve, egy lelkészre csak 1877 lélek jutna. — Az egyházmegyei papok között van 19 theologiai, 6 kánonjog doktor; 2 államtudományi doktor s egy theologiai és philosophiai doktor, van továbbá 1 egyetemi tanár, 4 theologiai tanár, 1 középiskolai r. tanár és 17 okl. középiskolai hiánytanár. — Van továbbá az egyházmegyében 1 felszentelt püspök, 2 címzetes püspök, 1 apostoli főjegyző, 4 pápai prelátus, 10 pápai titkos kamarás, 3 pápai káplán, 1 tiszteletbeli cs. és kir. udvari káplán s 40 szentszéki úlnök. Nyugalomban van 21 áldozópap, 2 betegállományban van s 2 a magánéletbe vonult vissza.

A szerzetesek is elég tekintélyes számban szerepelnek. 7 féle férfiszeret 18 rendházban 160 szerzetest foglalkoztat. 4 főgimnáziumban szerzetes tanárok tanítanak. — 6 féle női szerzet 26 zárdájában 268 apácát találunk. Szerzetesnök vezetése alatt áll 2 tanítónőképző intézet, 5 polgári leányiskola, 9 kórház, több elemi iskola és ovoda.

Ma tehát az egyházmegye még eléggé el van látva munkásokkal. Igaz, hogy 26 kápláni állomás üresedésben van, de ezzel szemben a 17 tartalékos táborig lelkész háború után a legsürgősebb paphiányon segíteni fog. Aggasztó azonban a szeminárium nagy elnéptelenedése. A theologiat mindössze 12 papnövendék hallgatja, a kisszeminarium 4 évfolyamában is csak 23 növendék van. 232 plébániával szemben ezek oly elenyésző csekély számok, hogy valóban az isteni Gondviselés csodájára van szükség az ifjak papi hivatása körül, hogy félmillió hívő lélek a közeljövőben lelkésznek nélkül ne maradjon.

Ebullioszkop (Malligand-féle.)
A bor szeszoktartalmanak megállapítására, jutányosan eladó
SZEMEREY JÁNOS-nál Veszprém.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Matics Mihály sütőiparos és Kék Erzsébet fia
László Mihály r. k.

Halálozás.

Özv. Párizs Mihályné Fehér Anna szegényházi tag r. k. 60 éves. — Özv. Szabó Gáborné Farkas Julianna napszámosnő r. k. 68 éves. — Gáspár Mihályné Hegedűs Julianna hírlapárusító neje r. k. 69 éves. — Bögi Anna r. k. 6 éves. — Czakó Ilona háztartásbeli r. kath. 16 éves. — Kövesi Török Julianna napszámos neje r. k. 33 éves. — Kadovics Erzsébet r. k. 18 hónapos. — Szegletes Anna háztartásbeli r. k. 18 éves. — Bális Horváth János faiparnál fűtő r. k. 22 éves. — Szöllősi István bérkocsitulajdonos r. k. 54 éves. — Özv. Glatz Ignácné Simor Mária magánzó r. k. 80 éves. — Kertai Margit r. kath. 7 napos. — Takács Mária Valéria r. k. 21 hónapos.

Hősi halált halt katona:

Dóczy Lajos népf. a m. kir. 7. h. tüzérezredben
ref. 18 éves.

Házasság.

Nadler Frigyes főhadnagy r. k. és Pauk Jolán
izr. — Dr. Titz Artur áll. középiskolai tanár és Me-
zriczky Gizella r. k. — Horváth Lóránt építész r. k.
és Bárdosi Olga (özv.) róm. kath. — Sas András
(elvált) mezőgazdasági cseléd ref. és Korona Anna
(özv.) r. k.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb
specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Müfogak • Fogtömés

APRÓHIRDETÉSEK.

Tisztelettel tudatom a t. közönséggel, hogy
a Hosszu-utcában levő *Horváth-féle sütődét nov.
3-án megnyitom*. Sütés: délelőtt 10, délután 2
órákor. Tisztelettel *Róth Fülöp*.

Keresek 2 családi villát teljes berende-
zéssel, lehetőleg egymás közelébe a téli időszakra
november elejétől május hó végéig. Ajánlatokat:
Erdélyi Szénbánya R.-t. címre kérek.

Károvc Péternél Borszörcsökön (Veszprém
m.) egy jókarban levő zongora eladó.

Dr. Pajzs-Szanatórium Székes-

fehérvár,
Zichy-liget. Sebészeti, szülészeti és belgyógyászati
betegeknek. Röntgen, szander és vizgyógyintézet.
Orvosi, vegyi és bakteriológiai laboratórium. Vér-
vizsgálatok.

Mindenféle üres használt hordókat
és palackokat (üveget) minden mennyi-
ségben vesz SZEMEREY fűszerkereskedő.

Ujvidéki dughagymát

— prima és szekunda minőségben —
szállítok azonnalra vagy későbbre,
nagyobb tételekben; termelők részére
esetleg postacsomagokban, a maximá-
lis árak keretein belül. Érdeklődésre
írásbeli ajánlatot küldök.

ROSENZWEIG LAJOS

terménykereskedő,
UJVIDÉK, Flatt-utca 8. szám.

Telefon: 168. szám.

Uj és használt
fegyvereket,

pisztolyokat ad és vesz,

javításokat Szemerey János
elfogad fegyverkereskedő, Veszprém

A Veszprémmegyei Élelmezési
R.-t. értesíti a t. fogyasztó közön-
séget, hogy Rákóczi-tér 3. sz. alatti
fiókelárusító üzletében
naponta

friss felvágottak, kolbá-
szok, sertés- és marhahusok
továbbá zöldség- és főzelék-
félék kicsiben és nagyban állnak
a fogyasztók rendelkezésére —
maximális áron.

BAKOS ISTVÁN

üzletvezető.

PESTI és SZEMEREY

kereskedelmi irodája (Veszprém, <sup>Gizella-
tér 2.</sup>) hirdetősei.

A cégénél eladó:

Uj garambol-asztal golyókkal, dákokkal jutá-
nyosan eladó.

Mégvételre keresünk:

3—4 szobás lakóházakat kerttel.
Szőlőbirtokokat villával.
Kisebb lakóházakat.

Almádban 3 szoba, verandás szép villa gyü-
mölcsösrel eladó.

40 darab zsirnak és méznek való uj bő-
dön eladó.

1 nagy Wertheim szekrény eladó.

Séd mellett nagy uj épület, nagy raktárral,
3 szobás, lakás és kert jutányosan eladó.

Buhim-utcában 3 szoba, konyha, pince, külön
2 szoba, konyha és mellék helyiségből álló ház eladó.

Hosszu-utcában bolt; 2 szoba és mellék helyi-
séggel bíró ház sürgősen eladó.

40 hold szántó és 16 hold erdőbirtok eladó.

Egy nagy gömbölyű márványasztal eladó.

1400 □-öles villatelek *Árácson*, közvetlen a
vasut mellett villatelepen eladó.

Családi ház, 3 szoba, konyha, előszoba és
egy külön épületben 2 szoba, konyha mellék helyi-
ségekkel sürgősen eladó.

A veszprémi határban egy 11 holdas szántó-
föld eladó.

Emeletes lakház, nagy üzlethelyiséggel a
Fő-téren eladó.

A laktanya és temető mellett 11 hold szántó-
föld és házhely eladó.

Galamb-utcában ház 4 lakással, nagy udvar,
gyümölcsös kerttel jutányosan eladó.

Kitűnő jó 2 sütős uj asztal-sparherd eladó.

Kőbánya-utcában november 1-én beköltöz-
hető uj ház 11 ezer koronáért átadó.

Buhim-utcában 4 szoba, konyha és 2 szoba,
konyha és mellék helyiségből álló eladó.

Székesfehérvárott egyemeletes 7 nagy lakás-
sal bíró ház a főtéren jutányosan eladó.

Viszketeg és minden-

nemű bőrbaj,
ugymint ráh, sömör, fekély, daganat
és sebek gyógyítására a legbiztosabb és
együttal a leggyorsabban ható háziszser a

Boróka kenőcs

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Kis tégely
3 kor., nagy tégely 5 kor., családi tégely
9 kor. Hozzávaló Boróka szappan 5 kor.
Készíti: GERÓ SÁNDOR gyógyszerész
Nagykőrös. • Veszprémben kapható:
Czermak Lipót, Földes Lajos,
Incze Kálmán és Kocsuba Emil
gyógyszertárában.

Hazánk legelső templomberendezési
Alapított 1906. műintézele. Alapított 1906.

HOMORAY BÉLA

VESZPRÉM, Kádár-utca 15. szám.

Készíték mindenféle templom belső
felszerelést. Régi berendezések át-
javítását és aranyozását elvállalom.

Munkamegtéktetés, rajz és tervek díjmentesek.

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönség szives tudomá-
sára hozni, hogy

**KALAPOS-
üzletemet**

Rákóczi-téren, a régi Kéz
Vilmos-féle bolt helyiségében
megnyitottam. — Elvállalom
ferfi- és női kalapok
javítását, valamint festését is.

Götzenberger Lajos.

Veszek

mézet, viaszkot
kisebb-nagyobb tételekben;
továbbá

füstölt husokat

és mindenféle élelmiszert

a legmagasabb napiárban

BAKOS KÁLMÁN

kereskedő, VESZPRÉM.

Iskolaszerek Rajzszerék Papírok

s minden e szakmába vágó cikkek
a legolcsóbb áron beszerezhetők

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében
VESZPRÉM.

Rákóczi-ter 3. (Saját ház) Telefon 98.

Cégtulajdonos:

KÁLMÁN ISTVÁN

a Szent-István-Társulat
Veszprém-egyházmegyei
főbizományosa.

Minden iskolában haszná-
lható tankönyvek
raktáron vannak, illetve
általa beszerezhetők.

Könyvkereskedés • Könyvkötészet

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZÖNGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Punka F.

fűszer-, csemege-, bor- és vadászati cikkek
kereskedése **VESZPRÉM** Gizella-ter 1
Telefonsz.: 10. Sürgöny: PUNKA, Veszprém

Hazai és külföldi
Pezségök
Borok
Likörök
Cognacok
Friss felvágottak
Sajtok
Sütemények
Cukorkák
Déligyümölcsök
Konzervek

Friss töltésű Ásványvizek

Különbféle TEÁK

A legmegbízhatóbb

„Haj“ védjegyű Ruhafestékek

Fegyverek, vadászati cikkek

16-os Lancaster-töltények

OGRIS JÓZSEF Ferlachi fegyvergyár lerakata.

Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan
elintéztetnek.

NÉMETH KÁROLY

polgári és katonai szabó
VESZPRÉM,

a „Korona“-szálloda átellenében.

Készítek a szakmába vágó mindenféle
munkát. Használt ruhákat becserelek é-
szokat kijavítva, ismét eladom.
Továbbá a Karádi-féle 40 éven át fean-
tartott JÓHÍRŰ VARRÓGÉP-ÜZLETET
gépekkel és alkatrészekkel együtt át-
vettem és azokat tovább árusítom. —
Használt gépeket becserelek, javításo-
kat elfogadok. — Gépeket rövidebb vagy
hosszabb időre használatra kikölcsönzők.

Veszek

mézet,
sárgaviaszt,
almát s egyéb
gyümölcsöt,

befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Főter.)

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca
végén, az Eszterházi-utca 2.
számu ház

szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll —
van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince,
1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2
udvar. — Az utcafelelő lakás bolthelyi-
séggé is átalakítható. — Bővebb fel-
világosítás nyerhető az ugyanott lakó
tulajdonosnál.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK

hazai és különleges

Borokban, Pezségök,
Likörök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsiz

KONZERVEK

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal elintéztetnek!

Legujabb!

Van szerencsém a mélyen-
tisztelt közönséget értesí-
teni, hogy **Veszprémben,**
Buhim-utca 2. sz. alatt

Parkettázó műhelyt •

nyitottam. Elvállalok min-
den e szakmába vágó mun-
kát, ugymint **új parketta
lerakást, régi parketta
feltisztítást.** Vidékre levél-
beni meghívásra személye-
sen megjelenek, vagy kivá-
natra árajánlattal szolgálok.

Mindenféle régi butorokat

veszek és eladok,

valamint régi butorok
átjavítását is elvállalom.

A m. t. közönség szives
pártolását kérve, tisztelettel

Vörös István

• parkettázó mester •